

10 november 2022, Algemene Beschouwingen 2022

Beste voorzitter en overige aanwezigen,

Allereerst wil ik namens D66 Voerendaal onze complimenten uitspreken voor al diegenen die een bijdrage geleverd hebben aan de totstandkoming van deze begroting, de eerste in deze raads cyclus. Enkele van onze speerpunten zoals duurzaamheid, wonen, kansen voor iedereen, lagere lasten, een goede constructieve samenwerking tussen College en Raad komen aan bod in deze begroting. Toch zien wij ook nog wel ruimte voor verbetering op een aantal punten.

Ook wil ik de aanwezigen hier complimenteren met onze 42ste plek als woongemeente van Nederland en 1^e van Limburg volgens het jaarlijkse onderzoek van weekblad Elsevier. Een gemeente waar we trots op mogen zijn als onderdeel van Limburg, Nederland en Europa. Tot voor kort werden de vlaggenmasten voor het gemeentehuis maar zelden gebruikt, na navraag door onze fractie is het elke dag feest! Met onze motie 'Hij de Vlaggen' willen we nog een duwtje in de juiste richting geven door ook onze Europese vlag en de regenboogvlag een prominente plek te geven.

Corona lijkt inmiddels voorbij, al heeft het een bijzonder grote aanslag op onze maatschappij gehad. Bijvoorbeeld in ons rijke verenigingsleven, bij onze jongeren en niet te vergeten, de eenzaamheid onder ouderen. Met de energiecrisis die op dit moment in volle gang is, de oorlog in Oekraïne en andere zorgwekkende ontwikkelingen is het van belang om niemand in de gemeente Voerendaal te laten vallen. We kijken uit naar een constructieve discussie later deze avond over de Memo Noodfonds energie-armoede, zodat naast de vele bestaande regelingen, ook lokaal snel gehandeld kan worden wanneer onze inwoners in de problemen dreigen te komen. Ter illustratie: van de welbekende stichting: Elk kind telt mee, hebben wij vernomen dat er sprake is van een toename in hulpverzoeken van circa 40% in onze gemeente. Wij zijn benieuwd of deze signalen ook onze portefeuillehouders bereiken?

Tegelijkertijd moeten wij ons ook beseffen dat er in de landen om ons heen en ver daarbuiten nog veel grotere problemen spelen en Nederland voor deze landen als een veilige haven fungeert. Als wij als gemeente een bijdrage kunnen leveren aan de opvang van deze hulpbehoevenden, moeten wij deze handschoen zeker oppakken. Uiteraard in samenwerking met de omliggende gemeenten en de Rijksoverheid.

Wij weten dat er veel uitdagingen op de gemeente afkomen en de ambtelijke bezetting op bepaalde onderdelen krap is. Wij maken ons dan ook zorgen over de hoeveelheid plannen die in deze begroting worden aangekondigd. Een Integrale Visie Openbare Ruimte, een nieuwe omgevingsvisie, een omgevingsplan, een Masterplan Wonen, de Transitievisie Warmte en een regionale woonvisie 2023-2028. Allemaal stukken die betrekking hebben op onze toekomstige openbare ruimte. Dan zijn er ook nog stukken die inmiddels verouderd zijn en bijgewerkt moeten worden, zoals bijvoorbeeld het Groenbeheerplan 2016-2020 en de bomenverordening die in mei 2022 van de raadsagenda is gehaald. Met externe bureaus worden veel plannen opgepakt, maar leidt dit uiteindelijk wel tot een consistent geheel en zijn we niet meer bezig met het maken van plannen, dan met het daadwerkelijk uitvoering geven aan ons beleid. Voor onze fractie is het af en toe moeilijk om dit geheel te overzien

en we hopen dan ook dat de ambities van de gemeente ten aanzien van het maken van plannen, ook gaan leiden tot de gewenste resultaten. Op welke manier gaat het college dit in goede banen leiden, zodat de juiste focus aangebracht kan worden?

Samenwerking

Samenwerking is voor D66 Voerendaal een belangrijk thema. Samenwerking van de gemeente met onze inwoners en ondernemers bijvoorbeeld door middel van participatie. Een mooi voorbeeld hiervan hebben de inwoners uit Ransdaal ons wederom gegeven met de nieuwe veldweg. Onze inwoners hebben vaak goede ideeën, het is aan ons als gemeente om de uitvoering van deze ideeën te faciliteren. Wij zijn dan ook benieuwd hoe onze nieuwe portefeuillehouder dit nog verder gaat stimuleren? Wat verstaat de portefeuillehouder onder actief burgerschap?

Samenwerking tussen college en raad is ook van groot belang. Sinds de formatie in dit voorjaar is er vaak sprake van een constructieve samenwerking in de raadszaal. Graag worden wij ook door het college van de juiste informatie op het juiste moment voorzien en dan doelen wij niet op de 600+ pagina's voor de commissie Samenleving op 17 november. Het juist en volledig informeren gaat nog niet altijd goed. Bijvoorbeeld met betrekking tot het verbond voor energierechtvaardigheid, de presentatie van het collegeprogramma, of een oproep voor de jongerenraad. Wij zijn ons als fractie ook bewust dat we de juiste informatie moeten vragen. Goede inhoudelijke discussies, die onderdeel zijn van een transparant besluitvormingsproces voor onze inwoners, daar streven wij naar.

Samenwerking met andere gemeentes en overheden is voor ons van groot belang. Als gemeente Voerendaal is het een illusie om te denken dat wij alle kennis en capaciteit die voor elk vraagstuk benodigd is, aan boord hebben. Een samenwerkingsverband met andere, gelijksoortige gemeentes zouden wij dan ook toejuichen.

Samenwerking met verenigingen. Het bestaan van verenigingen is geen doel op zich, de leden en vrijwilligers van deze verenigingen vormen het bestaansrecht, houden onze rijke cultuur in stand. Zijn zij in staat om nieuwe leden te werven, kijken ze daar ook buiten de bestaande en bekende kringen en nemen zij hiervoor het initiatief. Om die reden dienen wij een motie 'Verenigingen' in om nog meer inwoners van Voerendaal met ons verenigingsleven kennis te laten maken, eenzaamheid te bestrijden en onze verenigingen en inwoners uiteindelijk nog vitaler te maken.

Samenwerking met onze inwoners en ondernemers, samenwerking tussen college en raad, samenwerking met andere gemeenten en samenwerking met onze verenigingen.

Voor velen is het al bekend, alleen ga je sneller, samen kom je verder!

Gemeentelijke lasten

We zijn helaas niet alleen koploper als woongemeente maar ook als belastinggemeente. Ja, de inwoners krijgen daar veel voor terug, maar dat ontslaat ons niet van de verplichting om kritisch te kijken naar onze uitgaven en het voorkomen van verdere verhoging van tarieven.

Wij kijken ernaar uit om door middel van het proces rondom het vaststellen van de kadernota de juiste keuzes te kunnen maken als gemeenteraad om de lasten voor onze inwoners en ondernemers in 2024 niet verder te laten stijgen.

Duurzaamheid

Een ander belangrijk thema voor ons is duurzaamheid.

De gemeente ontplooit enkele mooie initiatieven zoals bijvoorbeeld het succesvolle Duurzaamheidsfestival. Toch vinden wij de ambitie van deze gemeente in het kader van de transitievisie warmte veel te laag. Hier werd een doelstelling van 20% reductie van aardgasgebruik in de gemeente Voerendaal voorgesteld voor 2030. Wij denken dat deze doelstelling, als gevolg van de huidige prijzen, deze winter al gerealiseerd gaat worden. Wij zijn benieuwd naar de resultaten van de enquête en kunnen ons niet voorstellen dat bij onze inwoners de ambitie zo laag ligt. Het kabinet heeft een ambitie van 55% reductie van CO2 vastgesteld voor 2030. Door de Rijksoverheid worden wij hier vanaf 2023 extra in gefaciliteerd tot 2030. Recent hebben alle gemeenten een brief (uitvoeringsmiddelen Klimaat en Energiebeleid) ontvangen waarbij aan de gemeente Voerendaal jaarlijks minimaal €260.000 euro wordt toegekend voor personele en bijbehorende materiele kosten. Hoe is de portefeuillehouder voornemens deze bedragen te besteden en wordt dit in deze begroting voor 2023 alsnog meegenomen? Worden hier bijvoorbeeld de trainees mee bekostigd waardoor er meer ruimte ontstaat voor andere initiatieven op het vlak van duurzaamheid, bijvoorbeeld verduurzaming van gemeentelijk vastgoed. Graag gaan wij hierover in gesprek in de 2^e termijn.

Een ander belangrijk thema zijn de Zonneweides en het beoordelingskader dat nu waarschijnlijk in de maak is. Hoe wil de portefeuillehouder hier de raad tijdig in betrekken om te voorkomen dat dit opnieuw tot een ondemocratisch besluit leidt. Een initiatief met 100% participatie, waarbij onze inwoners ook de lusten ervaren, heeft onze sterke voorkeur.

We hebben het nu al jarenlang over afvaldumpingen in Voerendaal. Een grote ergernis voor veel van onze inwoners die ook van het buitengebied genieten. De maatregel van afsluiting veldwegen wordt al een lange periode genoemd, maar is nog steeds niet concreet gemaakt of uitgevoerd. Weten we eigenlijk wel of dit werkt en hoe kunnen we hier nu sneller voortgang op boeken?

Onze jeugd heeft de toekomst

Voor wat betreft onze basisscholen zijn wij blij met de start van de Open Club Klimmen. We gaan ervan uit dat deze niet vertraagd wordt als gevolg van de stikstof uitspraak door de Raad van State op 2 november jongstleden en vernemen graag een bevestiging daarvan van de portefeuillehouder. We zijn blij met de recente toezegging voor periodieke informatievoorziening, voor een dergelijk project met een grote impact op onze begroting, is dit van wezenlijk belang.

Met een nieuwe school op komst en de aangekondigde ontwikkelingen in Ransdaal en Ubachsberg lijkt deze belangrijke voorziening per kern voorlopig geborgd. Om onze jeugd nog meer te verbinden met het belangrijke thema's als duurzaamheid, groen en klimaat, dienen wij als fractie de motie 'Groene Schoolpleinen' in. Middels deze motie verwijzen we naar een subsidieregeling bij de Provincie Limburg waar met een kleine bijdrage van de gemeente groene schoolpleinen gerealiseerd kunnen worden.

Ik wil u bedanken voor de aandacht en kijk uit naar een vruchtbare begrotingsvergadering.

Namens de fractie van D66 Voerendaal

Ruud Keijbets